

Türkiye'de Av ve Yaban Hayatı

T.C.
Orman ve Su İşleri
Bakanlığı

Orman, Su Varsa Hayat Var.

Koordinatörler : Sabri KIRIŞ
: Cemal AKCAN
Metin yazarı : Mustafa KANTARLI
Kapak : Barış KOCA
Haritalar : Cüneyt KIRAN, Levent KIRAN
Tasarım ve Baskı : CTA Ltd. (+90 312) 222 66 77

Bu yayının kopyaları aşağıdaki adresten temin edilebilir:
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
Söğütözü Cad. No:14/E Beştepe
06560 Yenimahalle - Ankara / TÜRKİYE
Telefon : (+90 312) 207 50 00 Faks: (+90 312) 287 11 78
Web : www.milliparklar.gov.tr

Bu kitap, telif hakkı sahibi Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Av Yönetimi Dairesi tarafından hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Tüm hakları saklıdır. Telif hakkı sahibinden yazılı bir izin alınmaksızın kitaptaki fotoğraf ve haritaların bir bölümü veya tamamı hangi teknikle olursa olsun DKMPGM'nin dışında kullanılmak üzere üretilemez. Kitap metni, eğitim amaçlı veya ticari amaç gütmeyen diğer amaçlarla önceden alınmış yazılı bir izin almadan, kaynak belirtilmek suretiyle üretilip dağıtılabilir. **ANKARA - 2013**

ÖNSÖZ

Orman ve Su İşleri Bakanlığı ormanlarımızla birlikte en önemli doğal kaynaklarımızdan olan av ve yaban hayatı kaynaklarımızın yönetiminden de sorumludur. Ormanlarımız ülkemiz yüz ölçümünün % 27'lik bir kısmını kaplarken, orman alanlarımızla beraber yabanıl alanlarımız 70 milyon hektarlık bir büyüklükle ülkemizin % 90'ına tekabül etmektedir.

Ormanlar, meralar ve sulak alanlar gibi yabanıl alanlar yaban hayatının barındığı, beslendiği, ve ürediği doğal alanlardır. Bu alanlar yenilenebilir doğal kaynaklarımızı içermektedir. Ancak, bu kaynakların devamlılığı koruma ve kullanım dengesinin kurulması ile mümkün olacaktır.

Geçtiğimiz yüzyılda özellikle gelişmiş ülkelerdeki hızlı nüfus artışı tarım alanlarına ve ürünlerine olan talebi arttırmıştır. Yabanıl alanların tarım alanlarına dönüştürülmesi, sanayileşme, tarımın mekanizasyonu, tarım ilaçlarının bilinçsiz kullanımı ve kontrolsüz avcılık yaban hayatı habitatlarını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu nedenlerle yaban hayatı habitatlarında meydana gelen bozulmanın boyutları tehlikeli seviyelere ulaşmış ve birçok bitki ve hayvan popülasyonları kaybolmuş veya nesilleri tehlike altına düşmüştür.

Doğal kaynakların tüketiminin insanoğlunun yaşamını da tehlikeye attığı nihayet anlaşılmıştır. Sonuç olarak, sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi, katılımcı yönetim, dünya doğal mirası ve küreselleşme gibi yeni sözcük ve kavramlar ortaya çıkmış ve doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi için uluslararası sözleşmeler imzalanmış, aynı zamanda toplumların bölgesel, ulusal ve uluslararası bazda bilinçlendirilmesi için kampanyalar oluşturulmuştur. Türkiye bu sözleşmelerin birçoğunu imzalayarak taraf olmuştur.

Ormanlarımızla birlikte yaban hayatı kaynaklarımızın korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi sadece milletimize değil tüm dünyaya olan en temel sorumluluklarımızdandır. Bu minvalde, koruma, doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminde önemli bir rol oynamaktadır. Korumanın en temel ilkesi doğal kaynakların kullanımına gerekli kısıtlamaların getirilmesidir. Ancak, başarılı bir koruma için kısıtlama tedbirlerinin tek başına çözüm olacağı inancında değilim. Koruma tedbirlerinin başarılı bir şekilde uygulamaya aktarılabilmesi için kırsal yoksulluğun azaltılması, katılımcılık, örgütlenmenin geliştirilmesi, eğitim ve halkı bilinçlendirme programları gibi sosyal ve ekonomik tedbirlerin eşzamanlı olarak yürütülmesi gerekmektedir. Orman ve Su İşleri Bakanlığının çalışmaları bu politika çerçevesinde planlanmakta ve uygulamaya aktarılmaktadır.

Türkiye'nin zengin biyoçeşitliliği bize ekolojik, ekonomik, kültürel ve manevi imkanlar sağlamaktadır. Biyolojik çeşitliliğin küresel düzeyde azalması şu an insanlığın karşı karşıya kaldığı en ciddi çevre sorunu olarak gösterilmektedir. Biyolojik çeşitliliğin korunması kapsamında, yaban hayatımızın mevcut durumunu ortaya koyan ve av-yaban hayatı kaynaklarımızın korunması ve geliştirilmesi yönünde yapmış olduğumuz çalışmalar ve politikalarla alakalı bilgiler veren bu broşürün önemli bir eksikliği gidereceğini ümit ediyorum.

Bu çalışmaya katkı sağlayanlara teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

SUNUŞ

Jeolojik ve morfolojik yapısı ile dünya üzerindeki coğrafik konumu nedeniyle Türkiye çok zengin biyoçeşitliliğe sahiptir. Bu çeşitlilik av ve yaban hayatı için de geçerlidir. Avrupa kıtasının bitki ve hayvan türlerinin % 80'inden fazlası Türkiye'de temsil edilmektedir.

Doğal kaynakların gerçek ekonomik değerinin belirlenmesi mümkün görünmemektedir. Günümüzde hiçbir değeri olmayan bir tür gelecekte tıp için önemli bir hammadde olabilmektedir. Kültüre alınmış bitki ve hayvan türlerinin üretim materyali yabani türlerden temin edilmektedir. Bu nedenle, doğal kaynaklar sadece bir ülkenin değil tüm dünyanın ortak mirası olarak kabul edilmektedir.

Türkiye'de av ve yaban hayatı Orman ve Su İşleri Bakanlığı adına Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir. Av ve yaban hayatı yönetiminde sürdürülebilirlik en temel ilkimizdir. Sürdürülebilir yönetim de koruma ve kullanım dengesinin kurulması ile mümkün olabilecektir.

Yaban hayatı kendi kuralları olan bir birlikteliktir. Bu birlikteliğin doğal dengesi bitki ve hayvan türleri arasındaki rekabet ile oluşmaktadır. İnsanoğlu eşit koşullarda olmayan bir rekabet yaratarak bu doğal dengeyi bozabilmektedir. Bu nedenle, av ve yaban hayatı yönetim planları yabanılığın sürdürülmesi için yaban hayatı habitatları üzerindeki insan etkisini asgariye indirmeyi ve ekosistem taşıma kapasitesi üzerindeki hayvanların tespit edilerek faydalanmaya sunulmasını amaçlamaktadır.

Bu gayeden hareketle, üzerinde durduğumuz en temel husus koruma kavramıdır. Koruma çalışmaları nadir ve nesli tehlike altında olan türler için korunan alanlar tesis edilmesi temeline bina edilmelidir. Bir sahaya koruma statüsü verilmesi tek başına yeterli değildir. Koruma statüsünün etkin kılınması için yeterli bir koruma-kontrol sistemi geliştirilmeli ve bu sistem ilgili sosyal ve ekonomik tedbirlerle desteklenmelidir.

Bu broşür, Türkiye'de yaban hayatının mevcut durumu ile alakalı bilgi sağlama ve yukarıda sözünü ettiğimiz politika ve yaklaşımlar çerçevesinde yürütmekte olduğumuz av ve yaban hayatı yönetimi faaliyetlerimizde kaydedilen gelişmeleri özetlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu broşürün hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Ahmet ÖZYANIK
Genel Müdür

Türkiye’de Av ve Yaban Hayatı

ÜLKE

Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının kesişme noktasında yer alan Türkiye Cumhuriyeti doğuda Gürcistan, Ermenistan, Azarbaycan ve İran, batıda Bulgaristan ve Yunanistan, güneyde Suriye ve Irak ile komşudur. Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye’nin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Akdeniz ve Batısında Ege denizi bulunmakta ve bu durum ülkeyi sadece yakın bölgelere değil aynı zamanda tüm dünyaya komşu yapmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin yüz ölçümü 785 345 kilometre karedir. Bu alanın % 3’ü Avrupa kıtasında yer alan Trakya’da bulunmaktadır. Geri kalan % 97’lik bölümü Asya kıtasında yer alır ve Anadolu olarak adlandırılır. Türkiye nüfusu 75.6 milyon olup bunun % 65.1’i şehirlerde yaşamaktadır.

İKLİM ve COĞRAFYA

Türkiye iklim, topografya ve doğal bitki örtüsü gibi faktörler göz önüne alınarak Akdeniz Bölgesi, Ege Bölgesi, Marmara Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere yedi büyük coğrafik bölgeye ayrılmıştır.

Türkiye’de dağ silsileleri kuzey ve güneyde denize paralel olarak uzanmaktadır. Kuzeydeki dağ silsilesine Kuzey Anadolu Dağları güneydekine ise Toros Dağları denilmektedir. Bu dağ silsileleri birbirinden Anadolu’nun iç kısımda yer alan geniş düzlüklerle ayrılır. Dağ silsileleri Doğu Anadolu Bölgesi’nde birleşerek yüksek zirveler oluşturmaktadır.

Türkiye ılıman kuşakta yer almasına rağmen, dağ silsilelerinin denizlere paralel uzanışı ve yüzey morfolojisi çeşitliliğinden kaynaklanan nedenlerle bölgeler arasında iklim farklılıkları gözlenmektedir. Dağ silsileleri ile çevrili iç bölgelerde karasal iklim görülürken sahil kesimleri ılıman deniz iklimine sahiptir. Akdeniz iklimi etkisi altında olan Akdeniz Bölgesinde ılıman ve yağışlı kışlar, kurak ve sıcak yazlar görülmektedir.

Cehennemdere Vadisi-Tarsus/MERSİN (A.Ince)

Arazi Kullanımı ve Önemli Ekosistemlerimiz

Türkiye yüzölçümünün % 35'i ekilebilir arazidir. Ormanlar tüm alanın % 27'sini kaplar ve hemen hemen % 50'si bozuk niteliktedir. Tamamı çayır ve mera alanı olarak dikkate alınan step alanları ve marjinal araziler % 27 olarak hesaplanmaktadır. Kalan % 11 ise yerleşim alanıdır.

Türkiye, her biri kendi endemik türlerini ve doğal ekosistemlerini barındıran 3 farklı biyocoğrafik bölge içerir. Bunlar; Alpin çayırlarını da içeren ılıman kuşak Doğu Karadeniz Dağ Ormanları, Orta ve Doğu Anadolu Step çayırları ve Akdeniz Bölgesi'dir.

ANADOLU STEBİ:

Endemik Yabani Tahıl Türlerinin Kaynağı

Step ekosistemleri yabani hayvan ve bitki türleri için büyük öneme sahiptir. Yabani türler ve sahip oldukları genetik çeşitlilik tarım, ilaç sanayi ve endüstrinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Yabani türlerin sağladığı ekonomik değeri ortaya koymak gerçekten zordur. Örneğin Türkiye'de yararsız olduğu düşünülen ve kullanılmayan yabani bir buğday türü, ticari buğday varyetelerinin hastalıklara karşı direncini arttırmak amacıyla kullanmış ve sadece Amerika Birleşik Devletlerine 1992 yılı itibarıyla 50 milyon dolar değerinde bir kazanç getirmiştir. Bu nedenle, yabani türler sadece ülkelerin değil aynı zamanda tüm dünyanın ortak mirası olarak kabul edilmektedir.

ORMANLARIMIZ:

Peyzaj, Kültür ve Biyoçeşitliliğin En Görkemli Birliği

Doğu Karadeniz Artvin ili yöremizde bulunan ılıman kuşak yağmur ormanları yaylalarımızla birlikte doğal ormanların görülmeye değer en güzel örneklerini oluştururlar. Akdeniz Bölgesinde Toros Dağları, dünyanın günümüze ulaşan en geniş Servi (*Cupressus sempervirens*) ve Toros Sediri (*Cedrus libani*) ormanları ile birlikte çok yüksek endemizm oranına sahiptir. Avrupada küresel olarak tehdit altında olan Kara Akbaba ve Şah Kartal gibi birçok yaban hayvanı türümüz Türkiye ormanlarında üremektedir. Ormanlarımızdaki birçok tatlı ve soğuk su kaynakları yerli alabalık türlerini barındırmakta ve sportif olta balıkçılığı faaliyetleri için mükemmel fırsatlar sağlamaktadır.

Orta Anadolu (A.İnce)

(F.A.Dürüs)

SULAK ALANLAR: **Yerli ve Göçmen** **Pek Çok Kuş Türünün** **Yuvası**

Baraj gölleri ile birlikte doğal göl yüzey alanları dahil olmak üzere, Türkiye'nin sulak alanları 1 851 000 ha alan kaplar ve çok sayıda sükuşuna ve diğer sükul türlere besin, habitat ve barınak sağlar. Ülkemizde 135'i uluslararası öneme sahip 3000 civarında sulak alan bulunmaktadır. Türkiye'nin sulak alanları, bazı türlerin küresel popülasyonlarının önemli bir kısmı da dahil olmak üzere pek çok sükuşunun yuvalama ve üreme alanıdır. Küresel ölçekte tehdit altında bir tür olan Tepeli Pelikan (*Pelecanus crispus*) Manyas Gölü'nde yuvalar. Yine küresel olarak tehdit altında diğer bir tür olan Dikkuyruk Ördeğin (*Oxyura leucocephala*) dünya popülasyonunun yaklaşık % 70'i Türkiye sulak alanlarında özellikle Burdur Gölünde kışlamaktadır. Tuz Gölü 10 000'den fazla yuva ile Flamingolar (*Phoenicopterus ruber*) için en önemli kuluçka alanıdır. Türkiye'nin Akdeniz ve Ege kıyıları nesilleri tehdit altında olan Akdeniz Foku (*Monachus monachus*) ve Deniz Kaplumbağaları (*Caretta caretta* ve *Chelonia mydas*) için barınak sağlar.

Batı Palearktık ve Afrika arasında her yıl hareket eden milyonlarca göçmen kuş türünün 3 büyük göç yolundan ikisi Türkiye üzerinden geçmektedir. 200 000 den fazla yırtıcı kuş, Doğu Karadeniz Bölgesinden giriş yapar, Çoruh Nehri üzerinden geçerek Doğu Anadolu'daki sulak alanlara yayılırlar. Türkiye'den geçen bu göç Batı Palearktık Bölgesinin en büyük yırtıcı kuş göçüdür. Boğaziçi göç yolu Karadeniz'in batısından Türkiye'de Trakya'dan başlar ve Boğaziçi üzerinden geçerek kuzeybatıdan güneye doğru Anadolu'yu izler. Bu rota ile 250 000 den fazla leylek, 200-700 lü gruplar halinde dünyanın görülmeye değer en büyük kuş hareketlerinden biri olarak, Anadolu üzerinden geçer. Ülkemiz, ağırlıklı olarak yarı kurak bir özellik gösterdiğinden Türkiye'deki sulak alanlar bu göçmen kuşların pek çoğu için hayati bir öneme sahiptir.

▲ Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar

Türkiye'nin Başlıca Su Kuşları

Legend:

- Kış Göçmeni (Winter Migrant)
- Yaz Göçmeni (Summer Migrant)
- Yerli (Local)
- Geçit (Passage)

Species List:

- FL - FLAMİNGO** (*Phoenicopterus ruber*)
- EB - ERGUVAĞI BALIKÇIL** (*Ardea purpurea*)
- KL - KARA LEYLEK** (*Ciconia nigra*)
- AB - ALACA BALIKÇIL** (*Ardeola ralloides*)
- SH - SAZ HOROZU** (*Porphiro porphiro*)
- YO - YAZ ÖRDEĞİ** (*Marmaronetta angustirostris*)
- AD - ADA MARTISI** (*Larus audonii*)
- KG - KILIÇGAGA** (*Recurvirostra avosetta*)
- MK - MAHMUZLU KIZKUŞU** (*Hoplopterus spinosus*)
- DK - DİKKUYRUK** (*Oxyura leucocephala*)
- HS - HAZAR SUMRUSU** (*Sterna caspia*)
- PP - PASBAŞ PATKA** (*Aythya nyroca*)
- KS - KÜÇÜK SUMRU** (*Sterna albifrons*)
- KM - KÜÇÜK KUMKUŞU** (*Calidris minuta*)
- KR - KARAGAGALI SUMRU** (*Sterna sandvicensis*)
- KA - KÜÇÜK AKBALIKÇIL** (*Egretta garzetta*)
- GB - GECE BALIKÇILI** (*Nycticorax nycticorax*)
- KC - KAŞIKÇI** (*Platalea leucorodia*)
- SM - SAKARMEKE** (*Fulica atra*)
- CL - HALKALI KÜÇÜK CILIBIT** (*Charatrius dubius*)
- UB - UZUNBACAK** (*Himantopus himantopus*)
- BK - BEKASIN** (*Gallinago gallinago*)
- SL - SULTANI SU ÇULLUĞU** (*Gallinago media*)
- KZ - KIZ KUŞU** (*Vanellus vanellus*)
- VM - VAN GÖLÜ MARTISI** (*Larus armenicus*)
- TU - TURNA** (*Grus grus*)
- GS - GÜLEN SUMRU** (*Gelochelidon nilotica*)
- AN - ANGİT** (*Tadorna ferruginea*)
- TP - TEPELİ PELİKAN** (*Pelecanus crispus*)
- KK - KÜÇÜK KARABATAK** (*Phalacrocorax pygmeus*)

Biyolojik Çeşitlilik Ülkemiz Üç Kitanın Vitrini Durumundadır

Balaban (*Botaurus stellaris*) (Z.Tekin)

Türkiye'nin çarpıcı biyolojik çeşitliliğinin oluşmasında iklim ve topografya çok önemli bir rol oynamıştır. Ülkemiz 11 000'den fazla bitki, 162 memeli, 460 kuş, 716 balık ve 141 sürüngen türünden oluşan çok zengin bir fauna ve flora sahiptir. 3000 den fazla bitki türü sadece Türkiye'ye özgüdür. Türkiye'nin yüzölçümü Dünya yüzölçümünün % 0.1'ine tekabül etmesine karşın, Dünya'da bulunan bitkilerin % 2.4'ü balık ve memelilerin ise % 2.9'u Türkiye'de bulunmaktadır. Avrupa'da 12000 bitki ve 500 kuş türü olduğu gerçeği düşünülürse, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin büyüklüğü ve önemi daha açık olarak ortaya çıkacaktır. Ayrıca, milyonlarca göçmen kuşun kullandığı ve Batı Palearctik-Afrika arasında bulunan üç ana göç yolundan ikisi Türkiye'den geçmektedir.

Ekosistemlerimiz ve Yaban Hayatı Üzerindeki Tehdit ve Baskılar

Türkiye'nin temsil ettiği biyoçeşitlilik bölgedeki doğal ve hassas dengenin bir göstergesidir. Son zamanlarda yaşanan hızlı endüstriyel gelişim, tarımın mekanizasyonu ve hızlı nüfus artışı ekosistemlerin doğal dengesi ve sürdürülebilir yönetimi için gerçek anlamda birer tehlike haline almıştır. Son yüzyıldaki hızlı nüfus artışı, daha fazla besin tüketimine ve dolayısıyla daha fazla tarım alanına talep oluşmasına neden olmuştur. Yabanıl alanların tarım arazisine dönüştürülmesi, endüstrileşme, mekanik tarım, tarım ilaç ve gübrelerinin aşırı kullanımı ve aşırı avlanma yaban hayatı habitatlarını son derece olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle, yaban hayatı habitatlarında yaşanan bozulma tehlikeli seviyelere ulaşmış ve bunun sonucunda, birçok bitki ve hayvan türü yok olmuş veya yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır.

Türkiye'de Nesli Tehlikede Kuş Türleri

- KK** - KÜÇÜK KARABATAK
(*Phalacrocorax pygmeus*) 🌟
- TP** - TAPELİ PELİKAN
(*Pelecanus crispus*) ❖ 🌟
- KS** - KÜÇÜK SAKARCA
(*Anser erythropus*) 🌟
- SB** - SİBİRYA KAZI
(*Branta ruficollis*) 🌟
- YO** - YAZ ÖRDEĞİ
(*Marmaronetta angustirostris*) 🌟 🌟
- DK** - DİKKUYRUK ÖRDEK
(*Oxyura leucocephala*) ❖ 🌟
- KA** - KARA AKBABA
(*Aegypius monachus*) ❖

- SK** - ŞAH KARTAL
(*Aquila heliaca*) ❖
- KR** - KÜÇÜK KERKEZ
(*Falco naumanni*) 🌟
- BI** - BİLDİRCİN KLAVUZU
(*Crex crex*) 🌟
- TY** - TOY
(*Otis tarda*) ❖
- MZ** - MEZGELDEK
(*Tetrax tetrax*) ❖ 🌟
- IN** - İNCE GAGALI
KERVAN ÇULLUĞU
(*Numenius tenuirostris*) ➔
- AD** - ADA MARTISI
(*Larus audouinii*) 🌟

- SR** - SARI KAMIŞÇIN
(*Acraephalus paludicola*) ➔ 🌟
- PP** - PASBAŞ PATKA
(*Aythya nyroca*) ❖
- SH** - SAZ HOROZU
(*Porphiro porphiro*) ❖
- AK** - AKKUYRUKLU KARTAL
(*Haliaeetus albicilla*) ❖
- BZ** - BOZKIR KARTALI
(*Aquila nipalensis*) 🌟 ➔
- TV** - TAVŞANCIL
(*Hieraetus fasciatus*) ❖
- BK** - BALIK KARTALI
(*Pandion haliaetus*) ❖
- UL** - ULUDOĞAN
(*Falco cherrug*) ❖

- BD** - BİYİKLİ DOĞAN
(*Falco biarmacus*) ❖
- CZ** - ÇİZGİLİ İŞHAKKUŞU
(*Otus brusei*) 🌟
- BL** - BALIK BAYKUŞU
(*Ketupa zeylonensis*) ❖
- PC** - PAÇALI BAYKUŞ
(*Aegolius funereus*) ❖
- PB** - PEÇELİ BAYKUŞ
(*Tyto alba*) ❖
- IZ** - İZMİR YALIÇAPKINI
(*Halycon smyrensis*) ❖
- AL** - ALACA YALIÇAPKINI
(*Ceryle rudis*) ❖

🌟 Kış Göçmeni
🌟 Yaz Göçmeni
❖ Yerli
➔ Geçit

Ekosistemlerin ve Yaban Hayatı Kaynaklarının Korunması ve Yönetimi

Yasal Çerçeve

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, kanunları, yönetmelikleri ile Paris, Ramsar, Bern, Washington (CITES), Barcelona, ve Biyolojik Çeşitlilik gibi uluslararası sözleşmeler doğa koruma, geliştirme ve sürdürülebilir kaynak kullanımı ve yönetimi konularında yasal çerçeve oluşturmaktadır. 1956'da çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanunu, 1983'de çıkarılan Milli Parklar Kanunu ve 2003 yılında çıkarılan Kara Avcılığı Kanunu ormanların, yaban hayatı kaynaklarının ve biyoçeşitliliğin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi yetkisini Orman ve Su İşleri Bakanlığına vermiştir.

Yılan kartalı (*Circus gallicus*) (E.Şen)

Ölüdeniz-Muğla (A.Ince)

Korunan Alanlar

2873 sayılı Milli Parklar Yasası koruma alanlarının statülerini belirler ve bu alanların tesisi, geliştirilmesi ve yönetimi için gerekli huku-ki düzenlemeleri getirir. Bu yasaya göre dört farklı koruma statüsü belirlenmiştir.

- Milli park
(40 adet toplam 848 119 ha.)
- Tabiat parkı
(184 adet toplam 81 989 ha.)
- Tabiat koruma alanı
(31 adet toplam 63 694 ha.)
- Tabiat anıtı
(107 adet toplam 5 560 ha)

Yukarıda belirtildiği üzere ülkemizde yaklaşık 1 milyon hektar alan kaplayan 362 saha Milli Parklar Kanunu ile koruma altına alınmıştır. Bu sahalar Türkiye yüzölçümünün yaklaşık % 1.27'sine tekabül etmektedir. Milli Parklar Kanunu ile korunan bu alanlara ilave olarak, nadir ve nesli tehlike altında olan türleri yaşadıkları habitatlarla birlikte korumak amacıyla 4915 sayılı kanuna istinaden toplam 1.2 milyon hektar alan kaplayan 80 adet yaban hayatı geliştirme sahası ilan edilmiştir. Baraj gölleri ile birlikte, sulak alanlarımızın %60'ı çeşitli statülerle koruma altına alınmıştır. Ayrıca, Orman Kanunu (6831), Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (2863) ve Çevre Kanunu (2872) ile tesis edilen korunan alanlar bulunmaktadır. Korunan alanların tamamı Türkiye yüzölçümünün % 7.24'üne tekabül etmektedir.

AV ve YABAN HAYATI YÖNETİMİ

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu Türkiye’de avcılığın kontrolü, organizasyonu ve düzenlenmesi yetkisini Orman ve su İşleri Bakanlığına vermiştir. Türkiye’nin av ve yaban hayatı kaynakları Orman ve su İşleri Bakanlığı adına Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMPGM) tarafından yönetilmektedir. DKMPGM aynı zamanda korunan alanların tesisi ve yönetiminden de sorumludur. Yaban hayatı kaynakları ve biyolojik çeşitliliğin korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması Genel Müdürlüğümüzün en temel amacıdır.

DKMPGM’nin merkezde organizasyonu 7 daire ve 41 şube müdürlüğünden oluşmaktadır. DKMPGM taşra teşkilatında 15 bölge müdürlüğü, 81 il müdürlüğü, 10 milli park müdürlüğü ve 105 şeflik bulunmaktadır. Toplamda 233 idari, 578 teknik ve 973 destek olmak üzere 1784 personel işlendirilmektedir.

Karaca (*Capreolus capreolus*) (E.Diker)

Av ve yaban hayatı 2003 yılına kadar 1937 yılında çıkarılan 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu hükümleri çerçevesinde yönetilmiştir. Av ve yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi için ulusal yasal zemini güçlendirmek amacıyla uluslararası sözleşmeler ve Avrupa Birliği Mevzuatı da göz önüne alınarak 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu hazırlanmış ve 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu yeni kanun aşağıda belirtilen konularda gerekli görülen yenilikleri içermektedir.

- Merkez Av Komisyonunun avcı kuruluşları, STK’lar ve üniversitelerden seçilen üyelerle katılımcı bir şekilde yeniden yapılandırılması
- Kullanan öder ilkesi çerçevesinde parasal kaynak yaratılması
- Avlakların tesisi ve avlanma planlarının yapılması
- Avlakların köy tüzel kişilikleri ile işbirliği içerisinde işletilmesi
- Avcılık belgesi almak için zorunlu eğitim getirilmesi
- Av ve yaban hayatı konularında halkın bilinçlendirilmesi için yayın zorunluluğu getirilmesi
- Avcılık belgesi verilmesinde mütakabiliyet esası getirilmesi
- Türlerin ve habitatlarının korunması için gerekli önlemlerin alınması
- Ekosistemlerin korunması ve onarımı hususlarında gerekli önlemlerin alınması
- Yaban hayvanları ve trofelerinin ticaretinin düzenlenmesi
- Esaret altında üretimin düzenlenmesi
- İzin verilen avlanma yöntemlerinin belirlenmesi
- Av suçları için uygulanabilir idari para cezaları ve tazminatların belirlenmesi

4915 sayılı kanunun uygulamaya aktarılması için aşağıdaki yönetmelikler hazırlanmıştır.

- Avcı Eğitimi ve Avcılık Belgesi Verilmesi Usul ve Esasları Hakkında yönetmelik
- Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas ve Usulleri ile İlgili Yönetmelik
- Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik
- Fahri Av Müfettişlerinin Seçimi, Eğitimi, Görev ve Yetkileri ile Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik
- Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik
- Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik
- Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik
- Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Bahri (*Podiceps cristatus*) (S.Mutan)

4915 sayılı Kanunun uygulamaya aktarılması Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, özel avlak sahipleri ve avcı kuruluşlarından seçilen üyelerden oluşan Merkez Av Komisyonunun aşağıda belirtilen konularda her yıl almış olduğu kararlar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

- Avına izin verilecek ve korunacak türlerin belirlenmesi
- Av hayvanı gruplarına göre bölgesel avlanma sezonunun belirlenmesi
- Avcı başına tür bazında avlanma miktarlarının belirlenmesi
- İzin verilen avlanma yöntemlerinin belirlenmesi
- Avlanmaya izin verilen ve yasaklanan sahaların belirlenmesi
- Avlanma zamanı ve izin verilen günlerin belirlenmesi

Ülkemizde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca 12 memeli ve 134 kuş av hayvanı olarak belirlenmiştir. 2013-2014 av sezonunda 7 memeli ve 31 kuş türünün Merkez Av Komisyonu Kararları doğrultusunda yerli avcılar tarafından avlanmasına izin verilmiştir. Bir avcı Çarşamba, Cumartesi, Pazar ve resmi tatil günlerinde gün doğumundan bir saat önce ve gün batımından bir saat sonraki zaman aralığında avlanabilmektedir. Büyük memeli av hayvanlarının avına av turizmi kapsamında Orman ve Su İşleri Bakanlığınca izin verilmektedir.

Koruma Tedbirlerinin Uygulanması

Koruma-Kontrol Sistemi

Yaban hayatı kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi başarılı bir korumaya bağlıdır. Koruma tedbirlerinin başarılı olarak uygulanması ise etkin bir koruma-kontrol sisteminin geliştirilmesi ile mümkün olabilmektedir. Bu politika çerçevesinde, Orman ve Su İşleri Bakanlığı 15 bölge müdürlüğü ve 81 il şube müdürlüğü bünyesinde çalışan av koruma memurları koruma-kontrol konularında uygulamalı seminerlerle eğitilmektedir. Standart bir uygulamanın sağlanması için bir el kitabı hazırlanıp taşra birimlerimize dağıtılmıştır. Ayrıca, etkin bir koruma için gerekli olan personel, araç, gereç ve ekipmanlar sağlanarak koruma ekipleri güçlendirilmiştir.

Başarılı ve Etkin Koruma Katılımcılık, Karşılıklı Anlayış ve Uzlaşmayla Mümkündür

Başarılı bir koruma toplumun her kesiminden bireylerin katılımı ve ortak çözümlerin bulunmasıyla mümkündür. Bu prensipten hareketle, av ve yaban hayatı kaynaklarının yönetiminde katılımcılık rehber ilkemiz olmuştur. Bu ilke çerçevesinde, av ve yaban hayatı yönetimi ile ilgili kararlar katılımcı bir yaklaşımla alınmaktadır. Avcı kuruluşları ve benzer sivil toplum örgütlerinden seçilen kişiler koruma-kontrol çabalarımıza fahri av müfettişi olarak katılarak destek vermektedir.

Avcıların denetlenmesi ve kaçak avcılığın önlenmesi amacıyla DKMPGM Türkiye genelinde fahri av müfettişleri ağı kurmuştur. DKMPGM'nin avcılarının kontrolü, kaçak avcılığın önlenmesi ve doğa koruma çabalarında fahri av müfettişleri önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, fahri av müfettişleri DKMPGM ile avcılar arasında kolay ve hızlı bilgi ve haber akışı sağlamaktadır.

Fahri av müfettişleri, avcı kuruluşları ve doğa koruma ile alakalı faaliyetlerde bulunan sivil toplum kuruluşlarından gönüllülük esası gözetilerek seçilmektedir. Doğa ile ilgili rekreasyonel faaliyetlerde 10 yıl süre ile çalışmış olanlar fahri av müfettişi olmak için başvurabilirler. Fahri av müfettişlerinin resmi bir statüsü bulunmamakta ve kendilerine hizmetleri için para ödenmemektedir. Prensip olarak, fahri av müfettişleri bölge ve il şube müdürlüklerimizde çalışan kişilere veya jandarmaya av suçlarını bildirmek, bölge müdürlüklerimizin tavsiyelerini de avcılara iletmekle görevlendirilmişlerdir. Fahri av müfettişleri Türkiye'de yaban hayatının korunması hususunda önemli katkılar sağlamaktadırlar.

Etkin bir koruma için katılımcılık temeline dayalı diğer bir uygulama ise köy tüzel kişiliği eliyle koruma modelidir. Bu modelin uygulaması, köylünün av ve yaban hayatı kaynaklarına sahip çıkması ve bu hizmeti karşılığı kendilerine belirli bir bedel ödenmesi suretiyle nimet/külfet dengesinin sağlanması esasına dayanmaktadır. Köyün tüm bireylerinin katılımının sağlanmasının hedeflendiği bu koruma modeli için köy tüzel kişiliği ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı arasında hizmet-iş sözleşmesi imzalanmakta ve karşılığında köye belirlenen miktarda ücret ödenmektedir. Bu uygulamayla, koruma çalışmalarında önemli boyutta olumlu gelişmeler sağlanmıştır.

Bu uygulamada köye ödenen bedel bekçi ile korumadan daha ucuza gelmekte, aynı zamanda ödenen bedel köy bütçesine aktarıldığından tüm köylülerde koruma bilinci gelişmektedir. Koruma sonucunda bu alanlardaki yaban hayvanı popülasyonlarındaki artış değerlendirilip uygun görülen alanların av turizmine açılması ile istihdam ve av turizmi gelirlerinden köye aktarılan pay da artmakta ve kırsal kalkınmaya daha da önemli ve kalıcı katkılar sağlanmaktadır.

Karaca (*Capreolus capreolus*) (A.Ince)

Koruma Çabaları Sosyal ve Ekonomik Önlemlerle Desteklenmelidir

Koruma kavramı konusunda gelişmiş ülkelerin benimsediği “getirisi varsa ayakta kalır” sloganı çerçevesinde, koruma çabalarının sosyal ve ekonomik önlemlerle desteklenmesi gerekmektedir. Yaban hayatı kaynaklarının üzerindeki baskıyı azaltmak için ilk adım olarak yaban hayatı habitatlarını paylaşan yerel halkın ekonomik durumunun iyileştirilmesi suretiyle kırsal fakirliğin azaltılması gereklidir. Avlanma veya av hayvanlarının hasadı kırsal kalkınma için önemli gelir getirici faaliyetlerden olup, sürdürülebilir yönetim prensipleri dikkate alındığı sürece, doğaya zarar vermemektedir. Bu nedenle, DKMPGM ulusal ve uluslararası av turizminin başlatılması ve geliştirilmesi için bir program geliştirmiştir. Bu program çerçevesinde seçilen alanlardaki av hayvanı popülasyonlarının büyüklüğü ve dinamiğini gösteren envanter verileri sağlanmakta, predatör etkisi de göz önüne alınarak her bir av hayvanı türü için ekosistem taşıma kapasitesi hesaplanmakta ve taşıma kapasitesini aşan hayvanların sayısı, cinsiyeti, yaşları, izin verilen avlanma dönemleri belirlenmektedir.

Avlanma ve avlak yönetim planları tamamlandıktan sonra, bu alanlar kırsal kalkınma yararına av turizmine açılmaktadır. Av turizmi için seçilen bu alanlarda köy tüzel kişilikleri koruma çalışmalarına katılmakta ve bu nedenle kendilerine av turizmi gelirlerinden av hayvanı türlerine göre değişen oranlarda pay ayrılmaktadır. Ayrıca, köylüler rehber ve taşıyıcı olarak turist avcılar tarafından istihdam edilmektedir.

Korumanın sosyal boyutu dikkate alındığında, toplumun eğitimi ve bilinçlendirmesi, halkın koruma çabalarına aktif katılımında önemli rol oynamaktadır. Av ve yaban hayvanlarının korunması, geliştirilmesi ve devamlılığının sağlanması için, av kaynaklarımızı doğrudan kullanan avcı ve avcı adaylarının eğitilmesi ve başarılı olanlara belge verilmesi amacıyla avcılarının eğitimi programı başlatılmış, bu program çerçevesinde avcı eğitimlerinde kullanılmak üzere “Sürdürülebilir Avcılık İçin Temel Eğitim Kitabı” adlı kitap hazırlanarak taşra birimlerimize dağıtılmıştır. Avcıların Eğitimi Programı çerçevesinde 81 ilde avcı dernekleri ile işbirliği içerisinde 300 binden fazla avcı 32 saatlik kurslarla eğitilmiş ve belgelendirilmiştir. Eğitim kursunu takiben avcılara güvenli silah kullanımı öğretilmekte ve uygulamalı atış talimi yaptırılmaktadır.

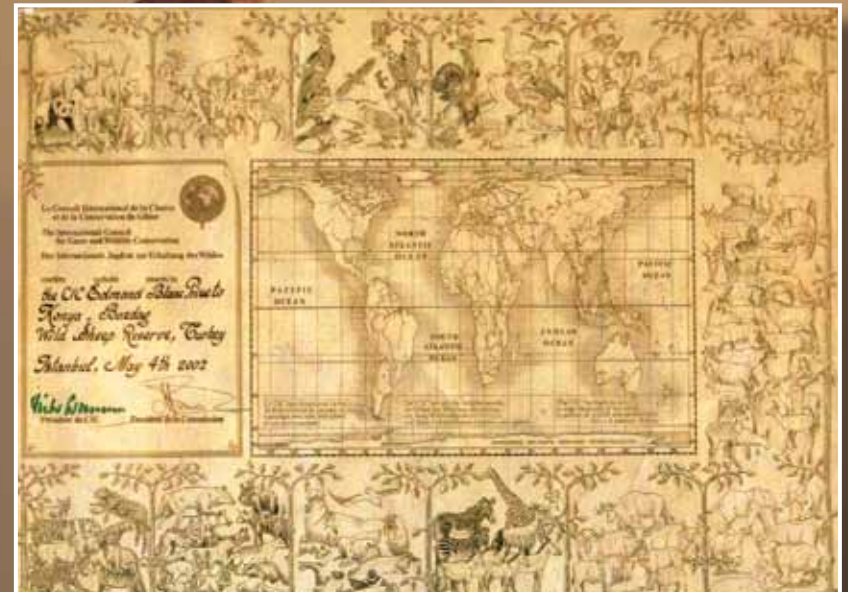

Çi / Keklik (*Perdix perdix*) (V. Kahraman)

(Ovis gmelinii anatolica)

(Ovis gmelinii anatolica)

Yaban Hayatı Kaynaklarının Geliştirilmesi

EDMOND BLANC ÖDÜLÜ

**Anadolu Yaban Koyunu'nun Yaşatılması
ile Alakalı Çalışmalarımız için
Türkiye'ye Verildi**

Türkiye'de nesli azalan veya yok olma tehlikesi altında bulunan yaban hayvanı popülasyonlarının rehabilite edilmesi gayesi ile 50 yıldan beri çalışmalar sürdürülmektedir. Özellikle CITES (Nesli Tehlike Altında olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Ticaretine Dair Uluslararası Sözleşme) Sözleşmesinin kabu edilmesi ile birlikte nesli tehdit ve tehlike altında oldukları yasal olarak kabul edilen tür- lere olan ilgi artmış ve bu türlerin rehabilitasyonu için ayrılan kaynaklar arttı- rılmıştır. Türkiye'de kelaynak, sülün ve keklik gibi kuş türleri ile Anadolu Yaban Koyunu, kızıl geyik, karaca, alageyk ve ceylan gibi büyük memeli türlerin üre- tilmesi için kurulmuş 20 adet yaban hayvanı üretim istasyonu bulunmaktadır.

İstasyonlarda üretilen yaban hayvanları IUCN'nin yaban hayvanlarının tekrar doğal yayılış alanlarına kavuşturulması ile ilgili kriterleri de göz önüne alınarak türün biyolojik özellikleri ve ekolojik istekleri doğrultusunda seçilen alanlara salınmaktadır. Bu gayeyle, merkez ve taşra birimlerimizde çalışan personel ya- ban hayvanı üretimi ve doğaya yerleştirilmesi konularında eğitilmiştir. Anadolu Yaban Koyunu'nun korunup yaşatılması ile alakalı olarak Konya ilimizde yürü- tülen çalışmalar, Uluslararası Av ve Yaban Hayatı Koruma Konseyi'nin (CIC) geleneksel olarak her yıl en iyi korunan yaban hayatı sahasına verdiği EDMOND BLANC ÖDÜLÜ'ne layık görülmüştür. Bu ödül, yaban hayatının korunması ve av kaynaklarının sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde yönetilmesi hususların- da Türkiye'nin göstermiş olduğu başarılı çalışmalar için verilmiştir.

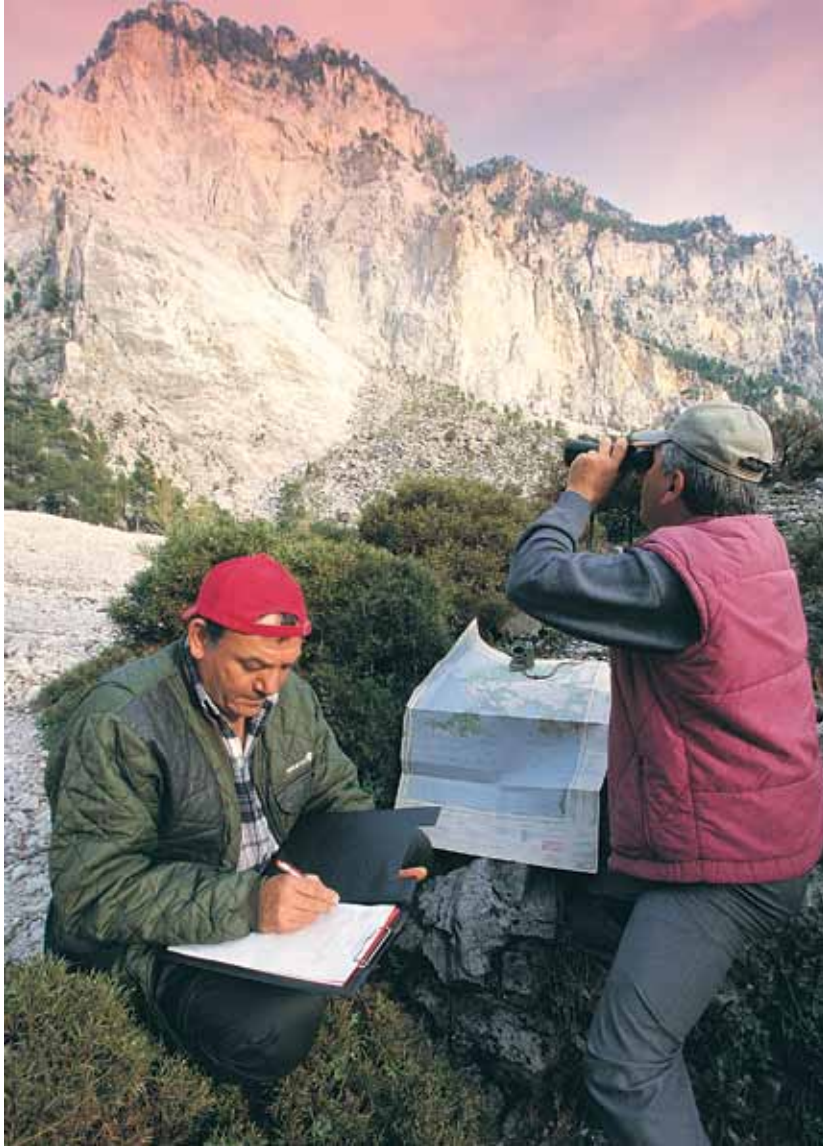
(A.İnce)

Yaban Hayatı Envanteri

Sürdürülebilir Yönetim için İlk Adım

DKMPGM ülke genelinde “Türkiye’nin Yabani Faunasının Hızlı Değerlendirilmesi” isimli bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmadan elde edilen bilgiler av ve yaban hayatı yönetiminin temelini oluşturmuştur. Bu çalışma öncelikle nesilleri tehdit ve tehlike altında olan türlerin belirlenerek listelerinin oluşturulması, kaçak avcılığın boyutlarının belirlenmesi ve envanter çalışmalarına alt yapı oluşturulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ancak, yaban hayvanı popülasyonlarını ve popülasyonlardaki değişimleri etkileyen faktörlerin tahmin edilerek türler bazında yönetim planlarının hazırlanması sağlıklı ve bilimsel envanter teknikleri ile desteklenmelidir. Bu maksatla, DKMPGM merkezinde çekirdek bir envanter ekibi oluşturulmuştur. Bu ekip 81 ilde uygulamalı envanter seminerleri düzenleyerek her ilde en az bir yaban hayatı envanter ekibinin oluşturulmasını sağlamıştır.

2000-2012 yılları arasındaki dönemde, toplam 25 milyon hektarlık bir alanda yapılan çalışmalarla av turizmi kapsamında avına izin verilen büyük memeli av hayvanlarına ilişkin envanter verileri toplanmıştır. Bu bilgiler DKMPGM merkezinde oluşturulan veri bankasında bulundurulmaktadır. DKMPGM merkez ve taşra birimlerince yürütülen envanter çalışmalarına kırsal kalkınmaya katkı adına köylülerimiz de dahil edilmiştir.

Ayı (*Ursus arctos*) (H.Ambarlı)

Türkiyede'ki Büyük Memeliler

UL - KIZILGEYİK
(*Cervus elephus*)

AL - ALAGEYİK
(*Dama dama*)

KR - KARACA
(*Capreolus capreolus*)

DC - DAĞ CEYLANI
(*Gazella gazella*)

CY - CEYLAN
(*Gazella marica*)

CB - ÇENGEL BOYNUZLU
DAĞ KEÇİSİ
(*Rubicapra rubicapra*)

KK - KARA KULAK
(*Caracal caracal*)

YK - YABAN KEÇİSİ
(*Capra aegagrus*)

VS - VAŞAK
(*Lynx lynx*)

ST - SIRTLAN
(*Hyaena hyaena*)

AK - ANADOLU YABAN KOYUNU
(*Ovis gmelinii anatolica*)

DA - YABAN KOYUNU
(*Ovis gmelinii gmelinii*)

AY - AYI
(*Ursus arctos*)

DM - YABAN DOMUZU
(*Sus scrofa*)

Av Turizmi

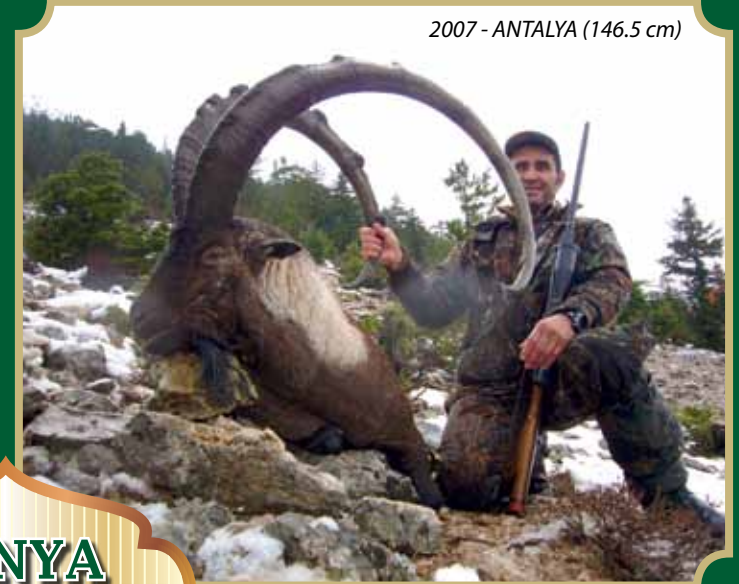
Yaban keçisi, Anadolu Yaban Koyunu, yaban koyunu, kızıl geyik, karaca, alageyik, çengelboynuzlu dağ keçisi, kurt, ayı ve yaban domuzu gibi büyük memeliler Orman ve Su İşleri Bakanlığı izniyle avlanma planları ışığında av turizmi kapsamında avlatılmaktadır. Yabancı bir avcı kişisel olarak veya Türkiye'de av turizmi operasyonları düzenleme izni olan bir acenta kanalıyla başvuru yaparak, ülkemizde 10 gün süreyle av yapabilmektedir. Türkiye'de kişisel olarak av yapmak isteyen avcılar başvuru formlarına www.milliparklar.gov.tr web adresinden ulaşabilirler. Ayrıca, Av Turizmi İzin Belgesi olan acentaların listesi de aynı web adresinde yer almaktadır. Türkiye yabancı avcılara bu türlerimizin en iyi trofelerini sunmaktadır.

AV TURİZMİ KAPSAMINDA AVINA İZİN VERİLEN BÜYÜK AV HAYVANLARI

Ayı (<i>Ursus arctos</i>)
Kurt (<i>Canis lupus</i>)
Yaban domuzu (<i>Sus scrofa</i>)
Kızıl geyik (<i>Cervus elaphus</i>)
Alageyik (<i>Dama dama</i>)
Karaca (<i>Capreolus capreolus</i>)
Ceylan (<i>Gazella marica</i>)
Dağ ceylanı (<i>Gazella gazella</i>)
Çengelboynuzlu dağ keçisi (<i>Rupicapra rupicapra</i>)
Yaban keçisi (<i>Capra aegagrus</i>)
Yaban koyunu (<i>Ovis gmelinii gmelinii</i>)
Anadolu yaban koyunu (<i>Ovis gmelinii anatolica</i>)

2006 - KASTAMONU (49.8 cm)

2007 - ANTALYA (146.5 cm)

DÜNYA REKORLARI

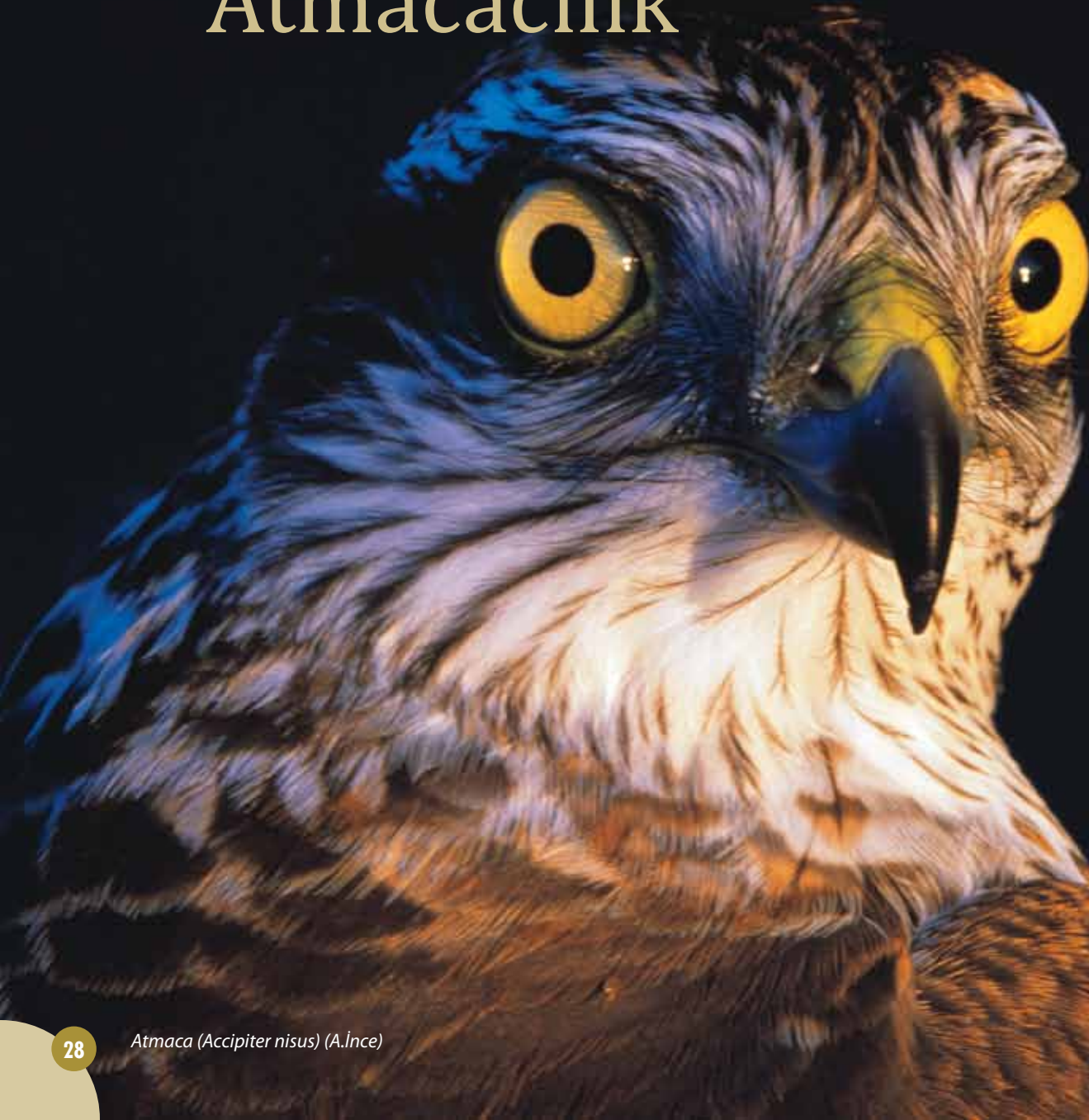

2007 - KONYA (90 cm)

2012 - ŞANLIURFA (46 cm)

Atmacacılık

Türkiye’de atmacacılık Osmanlı İmparatorluğu zamanından beri geleneksel olarak yapılmaktadır. Atmacacılık, Türkiye’nin kuzeydoğu bölgesindeki Rize ve Artvin illerinde yırtıcı kuş olarak kullanılan atmaca (*Accipiter nisus*) ile genellikle bıldırcın avlama şeklinde uygulanmaktadır. Atmacacılık belgesi alabilmek için adaylar eğitim alarak uygulanan sınavda başarılı olmak zorundadır. Atmaca ile avlanmak için, atmacacıların avcılık belgesi alması da zorunludur. Atmacacıların iki atmaca yakalama hakları olup atmacalardan birisi göç döneminde bırakılmakta diğeri ise atmacacı tarafından sürekli olarak tutulabilmektedir.

BÜYÜK ETÇİLLER ve YIRTICI KUŞLARIN YÖNETİMİ

Yabanıl alanların tarım alanlarına dönüştürülmesi sonucu yaban hayatı habitatlarının daralması, tarım ilaçlarının aşırı kullanımı ve aşırı avlanma yırtıcı kuş popülasyonlarını da olumsuz etkilemiş ve birçok yırtıcı tür popülasyonu azalmış ve nesilleri tehlike altına girmiştir. Bu türlerimizin popülasyonlarının yaşatılması gayesi ile Burdur ilimizde yırtıcı kuş kurtarma merkezi kurulmuş ve 15 bölgemizdeki üniversitelerin veteriner fakülteleri ile de işbirliği protokolü imzalanmıştır. Kurtarma merkezine veya üniversitelerin veteriner fakültelerine getirilen yırtıcı kuşlar veteriner hekimler nezaretinde tedavi edilmekte ve gerekli bakımları yapıldıktan sonra doğaya tekrar bırakılmaktadır. Atmacacılıkta kullanılan atmaca (*Accipiter nisus*) haricindeki tüm yırtıcı kuşlar koruma altındadır. Ayı, kurt, sırtlan ve vaşak gibi büyük etçiller de Türkiye'de koruma altında olup bu türler uluslararası sözleşmeler çerçevesinde yönetilmektedir. Ancak, Bern Sözleşmesi'nin ülkemiz tarafından onaylandığı 1984 yılında Türkiye'nin çekince koyduğu türler arasında ayı, kurt ve vaşak gibi büyük memeli yırtıcılar da bulunmaktadır.

Orman İçi Sularda Sportif Olta Balıkçılığı

Orman içi sular, genellikle soğuk kaynak suları olma özelliklerinden ötürü sportif olta balıkçıların severek avladıkları alabalıkları barındırırlar ve bu aktivite için en uygun ortamlardır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, nehir, göl ve baraj gibi orman içi suların korunması, geliştirilmesi ve yönetiminden sorumlu olup bu alanlarda yapılan sportif olta balıkçılığı faaliyetlerini düzenlemektedir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı halkın kültür balıkçılığına teşvik edilmesi için alabalık ve sazan türleri için üretim

çiftlikleri kurmuştur. Yerli türlerimizin korunması için yapılan koruma-kontrol faaliyetlerinin yanı sıra, yerli tür popülasyonlarının azaldığı veya yok olduğu nehir ve göllerde de stok artırma ve yerleştirme faaliyetleri yürütülmektedir.

Stok artırma faaliyetleri çerçevesinde, endemik türümüz olan Abant Alası (*Salma trutta abanticus*) üretilerek doğal ortamlarına bırakılmaktadır. Ayrıca, diğer yerli türlerimizin üretim faaliyetleri de sürdürülmektedir.

Katılımcılık Başarının Anahtarı Paylaşmaktır

“Bilimsel gerçeklerin belirli bir azınlığın tekelinde bulunmasının durdurulması ve hayata geçirilmesi zamanı gelmiştir; çünkü, artık öyle bir aşamaya gelinmiştir ki bu gerçekler mevcudiyetimizi ilgilendirmektedir.”

Louis Agassiz

Zaman zaman kendimize, ünlü İsviçreli zoolog Louis Agassiz'in özlü sözünü hatırlatmalıyız. Çoğumuz bireysel çalışmayı sever; gözlemlerimizi, birikimlerimizi ve bilgilerimizi paylaşmaktan kaçırırız. Ancak, çevre ve doğal kaynaklarımızla ilgili sorunlara gelince Dünya bekleyemez; gerçekler açık ve net olarak ortaya konulmalı ve sorunlar şeffaf bir şekilde tartışılmalıdır. Ülkemizdeki doğal kaynaklar özellikle de yaban hayatımızla ilgili sorunlar bu anlayışın dışında bırakılmamalıdır.

Katılımcılık, av ve yaban hayatı kaynaklarının yönetiminde rehber ve temel prensiplerimizden birisi olmuştur. Av ve yaban hayatı yönetimi ile ilgili kararlar katılımcı bir yaklaşımla alınmalıdır. Bu prensip çerçevesinde, doğal kaynaklarımızın, bilimsel ilkeler doğrultusunda sektörler arası katılımcı bir politika ile sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi için gerekli ulusal ve uluslararası atılımlar gerçekleştirilmektedir. DKMPGM'nin tüm faaliyetlerinden ulusal ve uluslararası kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, vakıflar, dernekler ve köy tüzel kişilikleri çeşitli araçlarla haberdar edilmektedirler. Bunun en güzel örneklerinden biri 20 Mayıs 2001 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen; kişisel, kurumsal ve sektörel çıkarların bir yana bırakılıp, av ve yaban hayatı ile ilgili önemli sorunların ülke çapında ele alındığı I. Av ve Yaban Hayatı Kurultayıdır. Bu kurultayda tartışılan konular, av ve yaban hayatı kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi konusunda birçok eksikliği ortaya koymuş, önemli katkılar sağlamış ve uygulamalarımıza ışık tutmuştur.

2013-2014 AV SEZONU ve KUŞ TÜRLERİMİZ İÇİN GÜNLÜK AVLANMA LİMİTLERİ

TÜRLER	AV SEZONU	GÜNLÜK AVLANMA LİMİTLERİ
Kıralı Keklik (<i>Alectoris chukar</i>) Kum Kekliği (<i>Ammoperdix griseogularis</i>) Kaya Kekliği (<i>Alectoris graeca</i>) Çil Keklik (<i>Perdix perdix</i>)	02.11.2013 - 06.01.2014	Toplamda 2
Kaya Güvercini (<i>Columba livia</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	6
Tahtalı (<i>Columba palumbus</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	3
Üveyik (<i>Streptopelia turtur</i>)	17.08.2013 - 26.01.2014	8
Bıldırcın (<i>Coturnix coturnix</i>)	17.08.2013 - 26.01.2014	10
Karatavuk (<i>Turdus merula</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	3
Çulluk (<i>Scolopax rusticola</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	4
Su Çulluğu (<i>Gallinago gallinago</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	1
Sakarmeke (<i>Fulica atra</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	4
Sakarca (<i>Anser albifrons</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	3
Kılkuyruk (<i>Anas acuta</i>) Karabaş Patka (<i>Aythya marila</i>) Karaördek (<i>Melanitta nigra</i>) Altingöz (<i>Bucephala clangula</i>) Yeşilbaş (<i>Anas platyrhynchos</i>) Bozördek (<i>Anas strepera</i>) Fiyu (<i>Anas penelope</i>) Çamurcun (<i>Anas crecca</i>) Macar Ördeği (<i>Netta rufina</i>) Tepeli Patka (<i>Aythya fuligula</i>) Elmabaş Patka (<i>Aythya ferina</i>) Çıkrıkcin (<i>Anas querquedula</i>)	02.11.2013 - 02.03.2014	Toplamda 6 (Toplam 6 avlanma limiti içerisinde sadece 1 tanesi kara ördek, karabaş patka, altingöz ve kılkuyruk türlerinden olabilir)

Not: Av sezonlarındaki bölgesel farklılıklar tabloya yansıtılmamıştır.

Türkiye'nin Av Kuşları

- SK** - SAKARCA
(*Anser albifrons*)
- YB** - YEŞİLBAŞ
(*Anas platyrhynchos*)
- BO** - BOZÖRDEK
(*Anas streperas*)
- FY** - FİYU
(*Anas penelope*)
- CM** - ÇAMURCUN
(*Anas crecca*)
- CK** - ÇIKRIKÇIN
(*Anas querquedula*)

- MO** - MACAR ÖRDEĞİ
(*Metta rufina*)
- TP** - TEPELİ PATKA
(*Aythya fuligula*)
- KP** - KARABAŞ PATKA
(*Aythya marila*)
- EB** - ELMABAŞ PATKA
(*Aythya ferina*)
- KO** - KARAÖRDEK
(*Melanitta nigra*)
- AG** - ALTINGÖZ
(*Bucephala clangula*)

- RP** - KAYA KEKLİĞİ
(*Alectoris chukar*)
- KK** - KILKUYRUK
(*Anas acuta*)
- BL** - BILDIRCIN
(*Coturnix coturnix*)
- KN** - KINALI KEKLİK
(*Alectoris chukar*)
- KM** - KUM KEKLİĞİ
(*Ammoperdix griseogularis*)
- SM** - SAKARMEKE
(*Fulica atra*)
- CL** - ÇULLUK
(*Scolopax rusticola*)

- GP** - ÇİL KEKLİK
(*Perdix perdix*)
- BK** - BEKASIN
(*Gallinago gallinago*)
- KY** - KAYA GÜVERCİNİ
(*Columba livia*)
- TH** - TAHTALI
(*Columba palumbus*)
- UV** - ÜVEYİK
(*Streptopelia turtur*)
- KT** - KARATAVUK
(*Turdus merula*)

❖ Kış Göçmeni
❖ Yaz Göçmeni
❖ Yerli
➔ Geçit

2013-2014 AV SEZONU ve MEMELİ TÜRLERİMİZ İÇİN GÜNLÜK AVLANMA LİMİTLERİ

TÜRLER	AV SEZONU	GÜNLÜK AVLANMA LİMİTLERİ
Yaban Domuzu (<i>Sus scrofa</i>)	17.08.2013 - 23.02.2014	2
Ada Tavşanı (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	02.11.2013 - 06.01.2014	2
Yaban Tavşanı (<i>Lepus europaeus</i>)	02.11.2013 - 06.01.2014	1
Çakal (<i>Canis aureus</i>)	18.08.2013 - 24.02.2014	1
Tilki (<i>Vulpes vulpes</i>)	02.11.2013 - 06.01.2014	2
Kaya Sansarı (<i>Martes foina</i>) Ağaç Sansarı (<i>Martes martes</i>)	02.11.2013 - 06.01.2014	Toplamda 2

Not: Av sezonlarındaki bölgesel farklılıklar tabloya yansıtılmamıştır.

Kara Akbaba
(*Aegypius monachus* L.)
(A.Ince)

Küçük Kerkenez (Falco naumanni) (S.Tümir)